

1 Samenvattend overzicht van het artikel

Pinksteren was de start van de beweging die de Geest rond de 'Levende' op gang bracht: *in een of ander huis* kwamen zij samen.

Tijdens de coronapandemie was vieren anders. Wekenlang waren er geen vieringen in de kerken, hoogstens een of ander 'gestreamd' gebedsinitiatief. Hoe hebben we dat beleefd? Was het 'kijken naar de viering' op TV of computer ook echt een deelname eraan? We mochten ervaren dat wij als sociale wezens echt honger hebben naar verbondenheid. Niet de VRT waar maar om de twee weken een eucharistie werd uitgezonden en ook niet onze 'herders' die in gebreke bleven, hebben het ons gemakkelijk gemaakt.

We kunnen ons afvragen of er **vóór de pandemie** echt werd gevierd? Hetzij in een deugddoende feestelijke context, hetzij in een rustige sfeer. Hebben we daar écht samenzijn ervaren? In de naoorlogse jaren hebben we als kind in heel wat bijeenkomsten (denk aan de kruisdagen) sterke verbondenheid beleefd. Ook in het avondgebed in de huiskring. Diverse vormen van vieren brachten zeker een sterke verbondenheid en waren bron van vreugde.

Straks, na de coronatijd zal wellicht alles anders zijn. Een aantal mensen zal vermoedelijk de behoefte aan fysisch vieren niet ervaren en tevreden zijn met een viering zonder het huis te verlaten. Anderen zullen ongelooflijk blij zijn wat ze maandenlang gemist hebben, weer te kunnen beleven: vanuit het geloof aan Hem de diepe liefdesverbondenheid met de Heer en met elkaar te vieren.

Het nijpend tekort aan priesters met schaalvergroting van de parochiegemeenschappen zal hopelijk ook bij ons ooit aangepakt worden door vrouwen en gehuwde mannen tot 'voorganger' te wijden. Maar in afwachting is wekelijks samenkomen mogelijk en kunnen wij er ook een steentje toe bijdragen. In heel wat parochiegemeenschappen zal er echt gevierd worden zoals voorheen. Ook op andere plaatsen zal echte verbondenheid beleefd en gevierd worden. Of het nu de Sint-Michielsbeweging is, Sant'Egidio of een van de Gemeenschappen die in www.bezielverband.be terug te vinden zijn. Het zijn plaatsen waar de ervaring van "*een huis dat een levend lichaam wordt als wij er binnengaan om recht voor God te staan*" verbondenheid en feestvreugde brengt.

Vieren in de toekomst zal volgens de auteur meerdere vormen kunnen aannemen. De Evangelische Omroep in Nederland laat ons via NOP2 deelnemen aan de vreugde van een uit volle borst meezingende kerk waar blijkbaar de schaalvergroting geen hinder is. Een Taizéviering straalt meer jeugdige rust uit. Grote, levendige eucharistievieringen zullen in de toekomst wellicht geen wekelijkse gebeurtenissen worden, maar ook andere gebedsbijeenkomsten kunnen het geloof voeden en sterken. Ook op kleinere schaal kan je oud en jong samenbrengen in b.v. een Taizéviering. Waarom zou ons samenkomen in Adem_tocht het gespreksgedeelte niet wat duidelijker kaderen in een geloofs-vierend samenzijn door een kaars te ontsteken en een gebed voor Gods Goede Geest nadat we elkaar 'gedag' hebben gezegd?

In **I have a dream** peilt de auteur naar hoe het over 10, 20 jaar hier zou kunnen uitzien. Als basis van het bouwwerk ziet hij de kerkelijke basisgroep, een 'kern van

hoop' die wekelijks "in een of ander huis" bijeenkomt" (zoals de 'tupperware-bijeenkomsten!', maar dan wel om *samen* naar Gods woord te luisteren en het Brood te breken in gedachtenis aan Hem).

Maandelijks kan dat ritme doorbroken worden voor een eucharistieviering waar 20-30 dergelijke kerngroepen uitgenodigd worden in een grote kerk, feestelijk en muzikaal mooi verzorgd.

Jaarlijks, met Pinksteren komen alle gelovigen samen in de kathedraalkerk van het bisdom voor een blij weerzien. Daar worden de nieuwe volwassen doopkandidaten extra verwelkomd.

In de lokale kerk vinden kerkelijke uitvaarten plaats, ook andere vieringen als huwelijk, eerste communie, vormsel. En de kinderdoop gebeurt eerder binnen een basisgroep.

Tot slot hoopt de auteur dat de groep niet gaat jammeren over het wegvallen van de wekelijkse zondagsmis, maar open staat om 'nieuwe dingen' op het spoor te komen. Van week tot week een vreugdevol beperkt samenkomen om "*vol van hoop ongebaande wegen*" te gaan.

2 Methodische aanwijzingen

Binnen de redactieraad heb ik bij het bespreken van een voorontwerptekst steeds reserves gemaakt voor een zekere dubbelzinnigheid in de tekst. Die is niet volledig weggewerkt in de eindversie die we wegens tijdsgebrek niet meer konden inzien. De auteur, Jan Vanden Berghe, mag zijn eigen verwachtingen naar 'vieren in de toekomst' koesteren en uitdragen. Ik respecteer dat volledig. Dat doet hij in deze bijdrage. Zelf ondersteun ik helemaal zijn verzuchting dat ooit vrouwen en gehuwde mannen priester kunnen gewijd worden. Ook heb ik helemaal geen reserve tegenover zijn pleidooi om wekelijks in kleine groep bijeen te komen, naar het Woord te luisteren en het samen te delen, er kracht uit te putten om 'vol van hoop' Jezus' inspiratie te beleven. Wel heb ik reserve tegenover wat op twee plaatsen in de tekst voorkomt, dat er vermeld wordt 'het Brood breken in gedachtenis aan Hem'. Uit de context blijkt dat het gaat om een wekelijks samenkomen zonder priester waar een 'leek' voorgaat in het Brood breken. Hier komt de problematiek van het ambt in de kerk om de hoek kijken.

We hadden in de redactieraad (ik denk unaniem met wie daar aanwezig waren) afgesproken om die problematiek niet op te roepen (ook al weet iedereen dat het gebeurt in onze Vlaamse kerk dat 'leken' voorgaan in het Brood breken...). Dat kun je trouwens merken in de vier vragen ter overweging, waar geen enkele vraag daarop betrokken is. Het zijn vier 'overwegingsvragen' die een zinvol gesprek over 'vieren in de toekomst' zeker kunnen bevorderen en dit los van de geschetste gevoelige problematiek.

Als **bijlage 2** laat ik een tekst opnemen die ik in verband met die problematiek in Tertio13 dec. 2017 liet verschijnen.

3 Een stuk tekst uit "Van U is de toekomst. Ontvankelijk en waakzaam leven van Gods geneade. Focus voor de Protestantse Kerk in Nederland op weg naar 2025"

Zie voor de volledige uitgebreide tekst: (CTRL+klikken – kiezen voor Nederlands)
[Visienota - Van U is de toekomst \(LWK 20-08\).pdf](#)

Het kan goed zijn 'even over het muurtje te kijken' om perspectief te zien voor onze eigen problematiek over vieren in de toekomst. Ik vond op internet datgene waarop de Protestantse kerk in Nederland in de toekomst zal focussen.

Na de tekst "Genade als ondertoon" (2 Kor. 12,9) wordt in een eerste punt omschreven: *Een gemeenschap van Woord en tafel* (geïnspireerd op de Emmaüsgangers Lc. 24). Op het einde daarvan vind je datgene waarop ze willen focussen. Hier volgt die tekst:

FOCUS

De komende jaren investeert de Protestantse Kerk in het versterken van de plaatselijke gemeente als Woord- en tafelgemeenschap. We verlangen ernaar dat het Woord zo wordt gehoord en vertolkt dat het in deze tijd klinkt als een ontdekkend, bevrijdend en hoopvol woord van genade. Dat vereist aandachtig horen om tot verdieping van de verkondiging te kunnen komen, in een veelheid van vormen en op allerlei plekken. Dit leidt ook tot publieke theologie: vanuit haar eigen bronnen mengt zij zich in het debat over thema's als het kwetsbare leven, klimaat, migratie, zingeving, eenzaamheid en polarisatie. Bij een kerk als tafelgemeenschap denken we in de eerste plaats aan de avondmaalstafel. In nauwe verbinding daarmee staan ook andere tafels in de gemeente en in de buurt. Samen eten, tijd, aandacht voor elkaar en delen zijn wezenlijk voor de kerk. Dit roept de vraag op hoe wij een verbindende gemeenschap kunnen vormen in een samenleving waarin velen slachtoffer zijn van eenzaamheid, uitsluiting en misbruik. Helaas is de kerk zelf soms een plek van ongenade of onveiligheid. Daarom maken we werk van een kerk die bestaat uit inclusieve en veilige gemeenschappen. In de kring van het avondmaal worden we steeds weer bepaald bij de genade. Daar mogen we met open handen het leven in Christus als geschenk ontvangen. Dat het avondmaal door velen niet meer zo existentieel wordt ervaren, vraagt om verdieping en bezinning op de frequentie van het vieren. De kerk als Woord- en tafelgemeenschap heeft inwijding, inlijving en toewijding nodig. Dit proces, dat begint bij de doop, draait om levenslang leren, bekeren, loslaten, dienen en delen. Oftewel, om de navolging van Jezus.

►► Je kan volgende vraag hierbij bespreken: welke 'droom' wordt er hier voor het samen vieren in het vooruitzicht gesteld? Zijn er gelijklopende / andere aspecten als datgene wat de auteur onder 'I have a dream' beschrijft?

4 Bronmomenten op zaterdagavond in De Bremstruik, Roeselare

Aan De Bremstruik is geen priester verbonden voor de liturgie. Op zaterdagavond is er een groep leken die samen gestalte geven aan een niet-eucharistische viering, Bronmoment genoemd. Zo wordt deze viering aangekondigd op de webstek van De Bremstruik.

WE KOMEN SAMEN OM MET WOORDEN EN TEKENEN BIJBELSE VERHALEN TOT – in ons – LEVEN TE BRENGEN

In zijn boek 'Van macht ontdaan' houdt René Grotenhuis een pleidooi voor plaatsen waar gezocht wordt de christelijke boodschap opnieuw betekenisvol te maken voor de wereld

van vandaag. Hij hoopt op zo'n centrum in elke middelgrote stad. Eén van de opdrachten van zo'n centrum is opnieuw aan de slag te gaan met teksten, muziek en beelden en zo aanknopingspunten te bieden aan mensen buiten de geloofsgemeenschap. Het is een opdracht waar De Bremstruik graag zijn schouders onder zet.

Deze 'bronmomenten' zijn niet gericht op mensen die zich in de bestaande liturgie als vissen in het water voelen, al zijn ook zij van harte welkom. We zoeken naar woorden en tekenen die aansprekend zijn voor twijfelaars met verlangen en voor gelovigen met vragen.

We laten daarom bewust de klassieke paden achter ons, niet omdat we die slecht of achterhaald vinden, maar omdat er teveel mensen zijn die er zich niet in thuis voelen. We zijn ervan overtuigd dat Jezus en de Bijbel ook aan deze mensen veel te bieden hebben en we hopen wegen te vinden om aan hun hunkering te beantwoorden.

Misschien vind je dit alles nog wat vaag, weet je niet zo goed wat er je in zo'n 'bronmoment' te wachten staat. Dat is ook zo voor ons, we beginnen aan een zoekend leerproces en de tijd zal uitwijzen waar ons dit brengen zal. Slechts één ding weten we met zekerheid, we komen aan bij de Bron – een bron met een hoofdletter.

5 Suggesties voor een bezinnend gebedsmoment

Breng mee: CD Door de wereld gaat een lied nr. 2 en een uitgave van het N.T.

5.1 Lied Z.J. 545 (DDW 2/19) Wij willen samen vieren

5.2 Beluister het ideaal van het 'leven van de gelovigen volgens Hand. 2, 42-47

5.3 Beluister de vermaningen van Paulus betreffende de realiteit van het eucharistie-vieren in Korinthe: 1 Kor. 10, 17-34

5.4 Gebed

Dat wij uw Woord telkens mogen horen, Heer
weze voor ons een bron van vreugde
om U beter op het spoor te komen,
om richting te geven aan ons dagdagelijks bestaan.

Dat wij het Brood telkens mogen breken, Heer
weze voor ons een bron van inspiratie
om U te ontmoeten als de dienstbaar-gegevene
die ons oproept om eigen leven te 'breken en te delen'.

Dat wij biddend en zingend mogen samenkomen, Heer
weze voor ons een bron van hoopvol uitzien
naar alles wat uw Rijk dichterbij kan brengen,
een steun om onze gelovige droom niet los te laten.

5.5 zingen: 'We gaan weer samen vol van hoop' of het beginlied hernemen

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be